

Türkiye ve İtalya Hükûmetleri beyninde münakit seyyar ticaret memurlarına dair mukavelenamenin tasdikına mütedair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı: 29 mayıs 1928 - Sayı : 901)

No.
1308

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ile İtalya Hükûmeti arasında Ankarada 23 teşrinisani 1927 tarihinde akit ve imza edilen seyyar ticaret memurları mukavelenemesi kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — İşbu kanunun icrayı ahkâmına İera Vekilleri Heyeti memurdur.

24 mayıs 1928

SEYYAR TİCARET MEMURLARI HAKKINDA TÜRKİYE CÜMHURİYETİ İLE İTALYA KRALLIĞI ARASINDA MÜNAKİT MUKAVELENAME

Bir taraftan

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti

Diğer taraftan

İtalya Krallığı Hükûmeti

Ticaret memurlarının vazifelerini teshil ederek münasebatı ticariyelerini inkişaf ettirmek ve emtiai ticariye mübadelâtını tezyit etmek arzusile mütehassis oldukları halde bir mukavele-aktine karar vermişler ve bu maksatla kendi murahhasları olmak üzere:

Türkiye Reisi Cümhuru Hazretleri

Türkiye Cümhuriyeti Hariciye vekili Tefvik Rüştü beyefendiyi

Hâşmetlû İtalya Kralı hazretleri

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti nezdinde fevkalâde murahhas sefiri kebir müsyü Loka Orsini Baroniye tayin etmişlerdir;

Ve müşarileyhima usulüne muvafık bulunan salâhiyetnamelerini yekdiğere tebliğ ettikten sonra atideki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

Birinci madde

Tarafeyni âkideynden birine mensup olup kendi memleketlerindeki salâhiyetler makamât tarafından muta bir salâhiyet varakasını ibraz ederek, orada ticaret ve sanatlarını icraya mezun bulduklarını ve kavanin ile muayyen tekâlif ve rüsümü tesviye ettiklerini isbat eyliyecek olan tacirler, fabrikaecılar vesair sanat erbabı gerek bizzat ve gerek kendi hizmetlerinde bulunan seyyar memurlar vesitasile, diğer taraf ülkesindeki tacirler veya mütahsiller nezdinde veyahut umumî satış mahallerinde mübayaatta bulunmak hakkını haiz olacaklardır. Bunlar, arzettikleri mevada mütevacıf emtiayı kendi ticaret veya sanatlarında kullanan tacirlerden veya sair eş-hastan siparişler dahi alabileceklerdir. Kezâlik beraberlerinde numuneler veya modeller nakledebilecekler veya bunları kendilerine irsal ettirebileceklerdir. Bu fıkrada tadat edilen efal için bir gûna rüsum veya aidatı mahsusaya tabi tutulmıyacaklardır.

İkinci madde

Muayyen bir metam örneği olan kâffe mevât, bir cihetten mevâtı mezkûre tekrar ihraç esnasında alelusul aynıyetlerinin tesbit kılınmasına salih bulunmak ve diğer cihetten böylece ithal edilmiş olan mevât, heyeti mecmuaları itibarile mutât nümune mahiyetini zayı etmiş olacak derecede kemiyet ve kıymet irac eylememekten ibaret iki kaydı ihtirazi altında nümune veya model addedilirler.

Üçüncü madde

Salâhiyet varakası, «A» lâhikasındaki örneğe muvafık surette tanzim edilmiş olacaktır. Tarafeyni âkideyn, bu varakaları itaya memur olan makamâtı ve kezâlik seyyar ticaret memurlarının ticaretlerini iera ederken tebaiyete mecbur oldukları ahkâmı mütekabilen yekdiğerine bildireceklerdir. Maahaza, şurası mukarrerdir ki, seyyar ticaret memurları yetlerindeki varakalarda muharrer olanlardan başka tüccar veya erbabı sanat hesabına bey'a müteallik akitlerde bulunmak hakkını haiz olmiyacaklardır.

Dördüncü madde

İthalî memnu emtia müstesna olmak üzere, bir gümrük resmine veya sair her hangi bir resme tabi olan ve nümune veya model olarak ithal edilen eşya, tekrar ihraç olunmak kaydile tarafeynee mevâtı atiyede muayyen şerait dairesinde, ithal ve ihraç resminden muvakkaten muaf olarak kabul edilecektir.

Beşinci madde

Bu seyyar memurlar, gümrük idaresine beyannamelerini verir iken, ihraç memleketi memurini rüsumiyesi tarafından musaddak ve beraberlerinde ithal ettikleri numuneleri veya modelleri müfredatıle mübeyyin bulunan tarifathı bir listeyi üç suretile birlikte tevdi edeceklerdir. Eğer tarifathı listeyi hamil bulunmıyorsa beyannamelerini verir iken de nümuneleri veya modelleri müfredatıle irac eden yeni bir listeyi üç nüsha olarka ita edeceklerdir. İthal memleketinin memurini rüsumiyesi listenin lisansı mahallî üzere yapılmış tereümesini talep edebileceklerdir.

Altıncı madde

Numuneler veya modellerin tekrar ihraçları esnasında aynıyetlerinin tesbit edilebilmesi için, bunlar ihraç memleketinde nevi ve şekillerine göre damgalanmış yahut balmumu veya kurşunla mühürlenmiş bulunacaktır.

her iki taraf memurini rüsumiyesi, nümuneler üzerine vazedilmiş olan işaretlerin tahkiki sıhhatını temin için bu damga ve mühü.lerin modellerini resmen yekdiğerine göndereceklerdir.

İşaret vez'ı gayri kabil veya mahaziri dai olduğu takdirde fotoğrafler, resimler veya tarifathı tamme ve mufassala ile aynıyetin tesbiti caizdir. Bununla beraber ithal memleketinin memurini rüsumiyesi, bu numunelerin tekrar ihraç esnasında aynıyetlerini temin için lâbüt görecekları bütün ahvalde masarifi alâkadarlarla tesviye edilmek üzere bunları işaretli munzamma ile tehziz edebileceklerdir.

Bundan gayri ahvalde, gümrük muayenesi, sadece numunelerin aynıyetinin tesbitinden ve ieabrında talep edilecek tekâlif ve rüsum miktarının tayininden ibaret kalacaktır.

Nümuneler veya modeller ihraç memleketinde vazedilmiş işaretleri hamil bulunmazsa ithal memleketinin memurini rüsumiyesi yeni işaretler vazedeceklerdir.

Yedinci madde

İthalâtçı tarafından gümrük idaresine tarifalı listenin veya nümunelere ait beyannamenin tevdiinden sonra, gümrük muayenesine mübaşeret edilecek ve nümunelere ait olan liste veya beyanname ile bunlara mevzu işaretler usulüne muvafık ise, bu nümunelerin her birinin gümrük resmi - Ve eger mahal varsa - istihlak rüsumu tesbit olunacak ve bu tekâlif ve rüsumun miktarı balığı, ya nakten veyahut ithal memleketinin salâhiyettar makamâtı tarafından kâfi görülen teminat suretinde depozito edilecektir. Teminata mütedair ahkâmı, âkit hükûmetler bir sureti umumiyyede tanzim edeceklerdir.

Ve zin ve saire ücretleri katî surette tesviye olunacak ve memurini rüsumiye tarafından alelusul tasdik edilen tarifalı liste veya beyanname nüshalarından biri ithalâtçıya iade edilecektir.

Maahaza ithalâtçı numunelerden her birinin rüsumunu tarifinin mevadî müteallikasını mucib'ince hesap ettirip depozito edecek yerde, numunelerin mecmuu için bu rüsumu tarifede en yüksek resme tabi numune üzerinden tesviye cylemek hakkını haiz olacaktır. Memurini rüsumiye bu teklife muvafakat etmekle mükellef bulunacaklardır.

Sekizinci madde

Bu suretle ithal edilmiş olan nümune veya modeller, bir senelik bir mühlet zarfında gerek ithal edildikleri gömrükten, gerek diğer bir gömrükten ya ihraç memleketine iade veya her hangi bir memlekete tekrar ihraç edileceklerdir. Bir asenelik mühlet, icabında ithal memleketinin rüsumat idaresi tarafından temdit olunabilir.

Dokuzuncu madde

Tarifalı liste veya beyanname ile tekrar ihraç edilecek numuneler veya modeller, alâkadâr tarafından gümrük idaresine ibraz olunacak ve idareci mezkûre badelmua-yene derhal hini ithalde mevdu rüsumun tamamen iadesi veya bu rüsumu.. tesviyesini müemmen kefaletin feshi muamelesini ifa edecektir.

Bu iade veya fesih kefalet muamelesi ancak tekrar ihraç edilen nümune veya modeller için ifa kılınacaktır.

Sekizinci maddede mezkûr mühletin hitamından sonra tekrar ihraç edilmemiş veya mahallinde satılmış olan nümune veya modellerin emar ten tutulan gümrük rüsumu, rüsumat idaresine irat kaydolunacak veya bu rüsum kefillerden isti'â kılınacaktır.

Onuncu madde

Hini ithalde mevdu rüsumun ret ve iadesi cya kefaletin feshi, hudutlardaki bilûmum gümrük idareleri veya dahili memlekette kâin olup bu hususta salâhiyeti muktaziyeyi haiz bulunan gümrük idarelerince ifa edilebilecektir.

Tarafeyni âkideyn, salâhiyeti mezkûreyi haiz olan idarelerin listelerini yekdiğerine tebliğ edeceklerdir.

On birinci madde

Bu mukavelename ahkâmı hakkında her hangi bir üçüncü devlete müsavat üzere muamele görücek csası, zaten müttekabil suretle mahfuz kalmaktadır.

Bu ahkâm ayak satıcılığın kabili tâtbi olmu-yacaktır.

Bu mukavelename tasdik edilecek ve tasdiknameler mümkün olduğu kadar süratle Ankarada teati kılınacaktır.

Bu mukavelename, tasdiknamelerin teatisi tarihinden bir ay sonra mevkii meriyete girecek ve bir buçuk sene müddeti haiz olacaktır. Bu tarihten itibaren tarafeyni âkideynden biri tarafından fesh olunmadığı müddetçe meri kalacaktır.

Bu fesih ancak altı aylık bir mühletin bitiminden sonra hükmünü icra edebilecektir. Tasdiklanılmakal, murahhaslar bu mukavelenameyi imza ve tahtim etmişlerdir. Bu mukavelename iki nüsha olarak 22 tesrinisani 1927 tarihinde Ankarada tanzim edilmiştir.

Loka Orsini Baroni Tefik Rüştü

Lâhika

*Devletin ismi verekeyi ita eden makam
Seyyar ticaret memurlarına mahsus selâhiyet verakası
İta tarihinden itibaren on iki ay müddetle muteberdir*

Hangi memleketler için muteber olduğu :

Varaka numarası :

şehrinde mütevellit ve şehrinin sokagında numaralı
hanede mukim efendinin şehrinde . unvanı ticarisi
altında işleyen.

1 — Faprika - veya ticarethane - sinin - lerinin - sahibi [veya - namına ifayi muameleye selâhiyettar seyyar ticaret memuru] olduğu ve mumaileyhin salifüzzikir fabrika - ticarethaneler - ler için balâde muharrer memleketlerde siparişler almak ve yahut mübayaat icra eylemek selâhiyetini haiz bulunduğu gibi mezkûr ticarethane - fabrikanın - lerin memleketinde icrayi ticaret - sanat etmeğe mezun olup bu baptaiki tekâlifi kanuniyeyi tesviye etmekte olduğu - oldukaları - tasdik kılındı.

Şehrin ismi - 192

Ticaretanenin - lerin - sahibinin imzası

Varaka hamilinin imzası

Varaka hamilnin eşkâli

Yaş:
Boy:
Saç:
Alâmeti farikai sabite:

Fotoğrafi

« 1 » işbu noktalara ticarethane ve ya fabrikaların neler sattığı veya neler imal ettiği yazılacaktır.

[B] Lâhikası

Panayır ve pazarları ziyaret edenlere mahsus salâhiyet varakası

İşbu verakanın hamili olup deki - türk tebaası için:
İtalyadaki İtalyan tebaası için: Türkiyedeki panayır ve pazarları ziyaret etmek arzusunda bulunan
efendinin şehrinde ikamet eylediği
ve ticaret veya sanatının icrası için tekâlif ve rûsumu kanuniyeyi tesviye ile mükellef olduğu
tasdik kılındı.

İşbu varaka .. aylık bir müddet için muteberdir.

[Varakanın İta kılındığı mahal ve tarih ile İta eden makamın İmza ve mührü]

<i>Cümhuriyet Riyasetine tebliği</i>	:	23 - 5 - 1928 tarih ve 1/208 numaralı tezkere ile
<i>Berayı neşir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ edildiğini müş'ir Cümhuriyet Riyasetinden mevru tezerenin tarih ve numarası</i>	:	24 - 5 - 1928 ve 2/283
<i>Müzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayfası</i>	:	Cilt Sayfa 3 389 4 182,288:289,290,296:298
<i>İşbu kanunun alâhâdar olduğu diğer kanunların numarası</i>	:	